

94/2014. (III. 21.) Korm. rendelet

a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer működésének részletes szabályairól

A Kormány az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 14. § (5) bekezdés *a*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer célja és feladata

1. § (1) A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (a továbbiakban: NATÉR) az e rendeletben meghatározott keretek között, az adatok felhasználásával készült származtatott mutatók, elemzések és hatástanulmányok alapján információt biztosít az ország éghajlati állapotáról, az éghajlatváltozás és egyéb hosszú távú természeti erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos stratégiai kockázatok hatásairól, valamint az ezekhez való alkalmazkodási lehetőségekről.

(2) A NATÉR üzemeltetője a NATÉR internetes felhasználói felületén (a továbbiakban: NATÉR Portál) térítésmentesen mindenki számára elérhetővé teszi a nemzeti alkalmazkodási stratégiai keretrendszerhez kapcsolódó dokumentumokat, valamint a NATÉR adattémáira vonatkozó meta-adatokat.

(3) A NATÉR – kutató, elemző tevékenysége révén rendelkezésekre álló eredmények alapján – információt biztosít a központi, területi és helyi államigazgatási szervek, valamint önkormányzatok számára az ágazati és területi

a) éghajlatpolitikai,

b) energiapolitikai,

c) közlekedési és infrastrukturális,

d) fejlesztéspolitikai,

e) mezőgazdaságot, vidékfejlesztést, erdőgazdálkodást érintő,

f) területi, települési, térségi,

g) közszolgáltatás-szervezési,

h) turisztikai,

i) az egészséggel és életminőséggel kapcsolatos, valamint

j) katasztrófavédelemmel kapcsolatos

tervezéshez.

(4) A NATÉR üzemeltetője az e §-ban meghatározott célok elérése érdekében a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény rendelkezései szerinti le hívási szolgáltatás, a

területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés szabályairól szóló kormányrendelet, valamint a 7. § (2) bekezdésében meghatározott megállapodások alapján – az ágazati jogszabályok rendelkezéseivel összhangban – az 1. és a 2. mellékletben meghatározott téradattémák szerint biztosított adatokat feldolgozza és az elvégzett vizsgálatainak és elemzéseinek eredményeiről egységes elektronikus információs rendszert üzemeltet.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában:

1. *adatkezelő szervezet*: az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott olyan szervezet, amely az ott meghatározott tevékenységet az 1. és a 2. mellékletben meghatározott téradattémák tekintetében végzi;

2. *interoperabilitás*: a téradatkészletek összeköttetésének és a téradat-szolgáltatások között ismételt kézi beavatkozás nélkül létrejövő olyan összekapcsolódásnak a lehetősége, amely a téradatkészletek és -szolgáltatások elérését magasabb minőséggel biztosítja, mint az egyes információs rendszerek elkülönülten;

3. *metaadat*: téradatnak nem minősülő, ahhoz kapcsolódó, a téradatkészleteket és téradat-szolgáltatásokat leíró elektronikus információ, amely lehetővé teszi a téradatkészletek és téradat-szolgáltatások elérését, nyilvántartását és felhasználását;

4. *NATÉR*: elektronikus információs rendszer, amelynek térinformatikai alapját a nemzeti téradat-infrastruktúra (a továbbiakban: NTI) képezi, és amely az 1. és a 2. mellékletben meghatározott téradattémák adatainak feldolgozásával előállított származtatott adatok vonatkozásában internetes informatikai szolgáltatásokat nyújt;

5. *származtatott adat*: olyan adat, amely egy vagy több adat módosításával, vagy az azokkal végzett műveletek eredményeként jött létre és amelyből az alapadatok nem fejthetőek vissza.

3. A NATÉR működése és az üzemeltető feladatai

3. § (1) A NATÉR üzemeltetését a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet (a továbbiakban: üzemeltető) látja el.

(2) Az üzemeltető az (1) bekezdés szerinti feladatát az energiapolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által jóváhagyott Üzemeltetési Szabályzat alapján látja el, amelyet a miniszter által vezetett minisztérium honlapján és a NATÉR Portálon közzé kell tenni. Az üzemeltető az Üzemeltetési Szabályzatot minden év január 31-ig felülvizsgálja.

(3) A NATÉR Üzemeltetési Szabályzata többek között tartalmazza

a) a hozzáférés és a hozzáférés megszüntetésének feltételeit,

b) a felhasználók felelősségi körét, valamint

c) az üzemeltető felelősségi körét.

(4) A NATÉR üzemeltetéséről, valamint feladatainak megvalósításáról az üzemeltető minden év február 15-ig szakmai beszámolót készít a miniszter számára. A beszámolót a NATÉR Portálon mindenki számára azonosítás nélkül, térítésmentesen elérhetővé kell tenni.

4. § (1) A NATÉR üzemeltetésének felügyeletét a miniszter által kijelölt személy látja el, aki jogosult a jogszabályban és az Üzemeltetési Szabályzatban meghatározott feladatok teljesítésének ellenőrzésére. A felügyelet keretében

a) betekinthes a NATÉR üzemeltetésével kapcsolatos dokumentumokba,

b) tájékoztatást kérhet az üzemeltető tisztségviselőjétől és alkalmazottjától.

(2) Az üzemeltető köteles együttműködni az (1) bekezdésben meghatározott személlyel a felügyeleti tevékenységének végrehajtása során.

5. § (1) Az üzemeltető a NATÉR-on keresztül elvégzi a nemzeti alkalmazkodási feladatok ellátása érdekében szükséges, a

(2)–(5) bekezdésben meghatározott adatkezelési, adatelemzési és kutatási, valamint információszolgáltatási feladatokat.

(2) Az üzemeltető a kutatási és elemzési tevékenysége révén az 1. § (3) bekezdésében megjelölt területek vonatkozásában származtatott mutatókat, sérülékenységi elemzéseket, hatáselemzéseket, alkalmazkodási elemzéseket és azok eredményeit szolgáltatja. Az üzemeltető metaadatokat szolgáltat a NATÉR-ben keletkezett származtatott adatokról, valamint a NATÉR-ben feldolgozott mindazon alapadatokról, amelyekről az NTI nem szolgáltat metaadatokat.

(3) A NATÉR, valamint a NATÉR működésében leihívási szolgáltatás nyújtásával közreműködő adatkezelő szervezetek – amennyiben a műszaki feltételek adottak – az interoperabilitás követelményének megvalósításával, a 7. § (2) bekezdésében meghatározott megállapodásokban rögzítettek szerint kapcsolódnak össze.

(4) Az üzemeltető az adatelemzési és kutatási feladatai körében

a) az éghajlatváltozás és más hosszú távú stratégiai kockázatok hatásainak vizsgálatához szükséges

aa) származtatott mutatókat dolgoz ki,

ab) ágazati és területi szempontú döntést támogató elemzéseket és értékeléseket dolgoz ki, valamint

ac) egységes értékelési módszertant fejleszt,

b) az éghajlatváltozás és más hosszú távú stratégiai kockázatok hatásaihoz való

ba) alkalmazkodás érdekében alkalmazkodási stratégiákat, döntés-előkészítési anyagokat, hatástanulmányokat dolgoz ki, valamint

bb) helyi és térségi alkalmazkodási stratégiák kidolgozásához egységes tervezési módszertani segédletet fejleszt.

(5) Az üzemeltető információszolgáltatási feladatai körében

- a) információt biztosít a NATÉR-ből az 1. § (3) bekezdésében meghatározott szervek, valamint a tudományos kutatást végző szervezetek éghajlatváltozással kapcsolatos döntéseikhez és kutatásaihoz,
- b) közzéteszi a (4) bekezdés szerinti adatelemzési és kutatási feladatainak eredményeit,
- c) közzéteszi a (4) bekezdés szerinti származtatott, döntést és tervezést segítő mutatókat, valamint
- d) elérhetővé teszi a rendszer alkalmazásával kapcsolatos információkat.

6. § A NATÉR naprakész metaadatokat szolgáltat

- a) a téradatkészletekhez, -szolgáltatásokhoz történő hozzáféréshez és azok igénybevételéhez szükséges feltételekről,
- b) a téradatkészletek eredetére, pontosságára, élességére és validálására vonatkozóan, valamint
- c) a téradatkészletekhez történő nyilvános hozzáférés korlátozottságáról, és az esetleges korlátozások okairól.

7. § (1) Az üzemeltető minden év október 31-ig – az adatkezelő szervezettel egyeztetve – éves tervet készít a következő évben tervezett vizsgálatok, kutatások és elemzések meghatározásával. Az éves terv tartalmazza a vonatkozó időszakban esedékes vagy tervezett kormányzati stratégiai tervezéshez szükséges elemzések meghatározását. Az éves tervet a miniszter hagyja jóvá.

(2) Az üzemeltető az (1) bekezdésben meghatározott éves terv alapján – a vonatkozó ágazati jogszabályok rendelkezései alapján – megállapodást köt az adatkezelő szervezetekkel az éves terv végrehajtásához szükséges lehívási szolgáltatások igénybevételéről, illetve az adatok bekérésének feltételeiről. A megállapodás tartalmazza

- a) az adatkezelő szervezetek által – az 1. és a 2. mellékletben meghatározott téradattémák alapján – biztosítandó lehívási szolgáltatások, illetve téradatok körének pontos meghatározását,
- b) a lehívási szolgáltatások igénybevételének körülményeit vagy a téradatok biztosításának gyakoriságát és határidejét, valamint
- c) az adatszolgáltatás hozzáférésének, illetve adatátadás részletes feltételeit.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott megállapodás alapján az adatkezelő szervezet az üzemeltető számára – a megállapodásban megjelölt feltételek teljesítésével – biztosítja a lehívási szolgáltatások elérését, vagy átadja a megállapodásban megjelölt adatokat.

(4) A NATÉR által előállított származtatott adatok nyilvánosságára a statisztikáról szóló törvény, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezései irányadóak.

4. A NATÉR elérése

8. § (1) A NATÉR téradat-szolgáltatásai a NATÉR Portálon érhetőek el. A NATÉR Portál létrehozását, folyamatos felülvizsgálatát és frissítését az üzemeltető biztosítja.

(2) A 9. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott felhasználók a NATÉR szolgáltatásait az üzemeltető által, az Üzemeltetési Szabályzatban meghatározott rendelkezések betartásával a NATÉR Portálon keresztül vehetik igénybe.

(3) Az a természetes személy vagy szervezet, amely megbízás alapján a 9. § (2) bekezdésében meghatározott valamely szervezet számára, a szervezet feladatainak ellátása érdekében munkát végez, a megbízó szerv vezetőjének kérelmére, a megbízási jogviszony igazolását követően, határozott idejű eseti hozzáférést kap.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott hozzáférés esetén a hozzáférési jogosultság megszűnését az érintett szerv vezetője legkésőbb a megszűnést követő 3 napon belül köteles jelezni az üzemeltető felé. Az üzemeltető a (3) bekezdés alapján hozzáférési jogosultsággal rendelkező természetes személyről vagy szervezetről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a jogosultsággal rendelkező természetes személy, illetve a szervezet esetében a szervezet nevében a jogosultságot gyakorló természetes személy nevét és személyazonosító igazolványának számát. Az adatokat a jogosultság megszűnését követő 1 évig lehet megőrizni.

9. § (1) A NATÉR által szolgáltatott metaadatok mindenki számára azonosítás nélkül, térítésmentesen elérhetőek.

(2) A NATÉR szolgáltatásaihoz a NATÉR-ben történő előzetes regisztrációt követően közvetlen hozzáférés illeti meg

1. a Magyar Országgyűlés Hivatalának,
2. az Alkotmánybíróság,
3. a bíróságok,
4. az ügyészségek,
5. az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala,
6. a Magyar Nemzeti Bank,
7. az Állami Számvevőszék,
8. a központi államigazgatási szervek és azok országos, területi, helyi szerveinek,
9. a Magyar Honvédség,
10. a Magyar Tudományos Akadémia területi kutatásokat folytató intézeteinek,
11. Magyarország államilag elismert felsőoktatási intézményei területi kutatásokat folytató oktatási, tudományos kutatási szervezeti egységeinek,
12. az Országos Területfejlesztési Érdekegyeztető Fórum,
13. az Országos Környezetvédelmi Tanács,
14. a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács,

15. az Országos Meteorológiai Szolgálat,
16. a Nemzetstratégiai Kutatóintézet,
17. a Központi Statisztikai Hivatal,
18. a Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság,
19. a megyei önkormányzatok és hivatalaik,
20. a települési önkormányzatok és hivatalaik,
21. az országos önkormányzati szövetségek,
22. a civil szervezetek országos, regionális, megyei szinten létrehozott egyeztető fórumának,
23. a térségi fejlesztési tanácsok és munkaszervezeteik, valamint
24. a hivatásos katasztrófavédelem központi, területi és helyi szerveinek
regisztrált tagjait.

(3) A NATÉR szolgáltatásaihoz a középiskolai és felsőoktatási intézmény vezetője által kijelölt és a NATÉR-ben regisztrált munkatársa, valamint a képzésben részt vevő regisztrált tanulója, hallgatója oktatási-kutatási célból közvetlenül fér hozzá.

5. Záró rendelkezések

10. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) Az üzemeltető a 3. § (2) bekezdésében meghatározott Üzemeltetési Szabályzatot e rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül készíti el.

11. § Ez a rendelet az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról szóló, 2007. március 14-i 2007/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikk (1) bekezdésével összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

1. melléklet a 94/2014. (III. 21.) Korm. rendelethez

Az alap téradatokra vonatkozó téradattémák

1. Közigazgatási egységek

Azok a helyi, területi, regionális és országos egységek, amelyek igazgatási (működési, illetékességi) területeit közigazgatási határvonalak választják el, és statisztikai információk terjesztésére vagy felhasználására szolgálnak.

2. Közlekedési hálózatok

Közúti, vasúti, légi és vízi közlekedési hálózatok és az ezekhez kapcsolódó infrastruktúra, valamint a modális hálózatokat összekapcsoló logisztikai csomópontok. Idetartozik továbbá a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó közösségi iránymutatásokról szóló, 1996. július 23-i 1692/96/EK európai parlamenti és tanácsi határozatban (a továbbiakban: 1692/96/EK európai parlamenti és tanácsi határozat) meghatározott transzeurópai közlekedési hálózat és annak az 1692/96/EK európai parlamenti és tanácsi határozat 2009. május 15-ét követő felülvizsgálatából eredő bármely módosítása is.

3. Vízrajz

Vízrajzi elemek, víztestek és az azokkal kapcsolatos elemek, különösen a vízgyűjtők és a részvízgyűjtők a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv fogalom-meghatározásaival összhangban.

4. Természetvédelmi területi kategóriák

Országos jelentőségű védett természeti területek, helyi jelentőségű védett természeti területek, nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek, európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek.

5. Domborzat

Digitális domborzati modellek. Idetartozik a felszíni és víz alatti domborzat és a partvonal.

6. A felszín borítása

A Föld felszínének fizikai és biológiai borítása, beleértve a mesterséges felszínt, a mezőgazdasági területeket, erdőket, a természetes vagy részben természetes területeket, a vizes élőhelyeket és a víztesteket.

7. Távérzékelési adatok

A föld felszínének földrajzi hivatkozással ellátott, műhold vagy légi adatgyűjtők által készített képi adatai.

2. melléklet a 94/2014. (III. 21.) Korm. rendelethez

A tematikus téradatokra vonatkozó téradattémák

1. Statisztikai egységek a térinformatika vonatkozásában

Statisztikai információk terjesztésére vagy felhasználására szolgáló egységek.

2. Talaj

A fel- és altalaj egyes szintjeinek jellemzése a rétegvastagság, fizikai jellemzők, szerkezet, mechanikai összetétel, szervesanyag-tartalom. A talaj erodálhatóságának mértéke, adott esetben a lejtésviszonyok, becsült víztározó kapacitás értéke.

3. Térségi területhasználat

A területrendezési tervek térségi területfelhasználási kategóriái, a műszaki infrastruktúra-hálózatok és az egyedi építmények.

4. Emberi egészség és biztonság

A klímaváltozáshoz közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó patológiák dominanciájának földrajzi eloszlása, illetve az e tényezőknek az emberi egészségre (például járványok) vagy a közérzetre gyakorolt hatását jellemző információ.

5. Közüzemi

Közüzemi létesítmények, különösen a szennyvíz- és hulladékkezelést, valamint az energia- és a vízellátást szolgáló közüzemi létesítmények.

6. Közszolgáltatások

Igazgatási, szociális és egészségügyi közszolgáltatások, különösen a közigazgatási szervek, a közgyűjtemények, a művészeti, közművelődési és egyéb kulturális intézmények, a polgári védelmi létesítmények, iskolák és kórházak és ezek ellátási körzetei.

7. Környezeti monitoring létesítmények

A környezetvédelmi monitoring létesítmények elhelyezkedése és működése, amely magában foglalja a kibocsátások, a környezeti elemek állapota, valamint az ökoszisztéma egyéb paramétereinek (így például a biodiverzitás, a növényzet ökológiai állapota) a hatóságok általi vagy a nevükben történő megfigyelését és mérését.

8. Termelő és ipari létesítmények

Ipari termelőhelyek, ideértve a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 1996. szeptember 24-i 96/61/EK tanácsi irányelv által szabályozott létesítményeket, valamint a vízkivételt, a bányászati és a tároló létesítményeket.

9. Mezőgazdasági és akvakultúra-ágazati létesítmények

Mezőgazdasági eszközök és termelőlétesítmények (ideértve az öntözőrendszereket, az üvegházakat és istállókat).

10. A népesség eloszlása – demográfia

A népesség földrajzi eloszlása – ideértve a népességi jellemzőket és a tevékenységi szinteket jövedelmi, gazdasági vonatkozásban is – statisztikai elemzési egységek (hálótérképek, régiók, közigazgatási egységek) alapján összesítve.

11. Területhasználatot korlátozó övezetek

A területrendezési tervek szerinti térségi övezetek határai: az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi

XXVI. törvényben lehatárolt országos övezetek, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvényben lehatárolt kiemelt térségi övezetek, a Budapesti Agglomeráció Területrendezési

Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényben lehatárolt kiemelt térségi övezetek, valamint a megyei területrendezési tervekben lehatárolt térségi övezetek.

12. Területgazdálkodási, -szabályozási övezetek és adatszolgáltató egységek

A) A nemzetközi, illetve európai szinten irányított, szabályozott vagy adatszolgáltató egységként kijelölt területek.

B) A térségi hulladéklerakó helyek, az ivóvízbázisok védőövezetei, a nitrátérzékeny területek, vízi utak, a térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható területek, a zajvédelmi zónák, a nyersanyag-kutatási és bányászati engedélyköteles területek, a vízgyűjtő kerületek és az egyéb adatszolgáltató egységek.

13. Természeti kockázati zónák

Természeti veszélyek, így különösen az ár- és belvizek, a földcsuszamlások, a felszínülledések, az erdőtüzek, a földrengések, a vulkánkitörések (minden légköri, hidrológiai, szeizmikus jelenség, amely – helye, súlyossága és előfordulási gyakorisága alapján – komoly társadalmi károk okozásának lehetőségét hordozza magában) alapján jellemzett veszélyeztetett területek.

14. Légköri viszonyok

A légkör fizikai jellemzői, ideértve a méréseken, modelleken vagy ezek kombinációján alapuló téradatokat, továbbá a mérési helyeket.

15. Meteorológiai földrajzi jellemzők

Időjárási viszonyok és mérések; csapadék, hőmérséklet, a felszín és a növényzet párolgása, a szél sebessége és iránya.

16. Biogeográfiai régiók

Ökológiai szempontból viszonylag homogén, növényzeti és éghajlati tulajdonságok alapján meghatározott térségek.

17. Élőhelyek és biotópok

Különleges ökológiai feltételekkel, folyamatokkal, struktúrával és az élet fenntartásához kapcsolódó funkciókkal rendelkező földrajzi területek, amelyek az ott élő élőlények számára kedvező fizikai feltételeket teremtenek. Idetartoznak azok a szárazföldi és vízi területek, amelyek – függetlenül azok természetes vagy természetközeli állapotától – földrajzi, abiotikus és biotikus jellemzőik alapján különböztethetők meg.

18. A fajok elterjedése

Az állat- és növényfajok (különös tekintettel az ismert klímaindikátor fajok) előfordulásának földrajzi eloszlása az elemzési egységek (hálótérkép, régió, közigazgatási egység) alapján összesítve.

19. Energiaforrások

Energiaforrások, ideértve különösen a szénhidrogéneket, vízenergiát, bioenergiát, nap- és szélenergiát, valamint adott esetben ideértve az erőforrás mértékére vonatkozó mélységi, illetve magassági információkat.

20. Földtan, ásványi nyersanyagok

Az összetétel és szerkezet alapján jellemzett földtan, ideértve az alapkőzetet, a víztartó rétegeket és a geomorfológiát is. Ásványi nyersanyagok, ideértve különösen a fémek érceit, az ipari ásványokat, valamint adott esetben ideértve a nyersanyag elhelyezkedésére (hozzáférhetőségére) és mennyiségére vonatkozó információkat.

21. Energiát előállító egységek, erőművek, fűtőművek

Energiát előállító létesítmények, különösen az atom, gáz, fűtőolaj, szén, alternatív (szél, nap, bio) erőművek, a villamos energiát és hőenergiát előállító létesítmények.